

Helsingfors/Mariehamn 29.1.2025

Nr 7/25

Hänvisning Justitieministeriets skrivelse
28.11.2024, VN/5137/2022.

Till Justitieministeriet

Ärende

Justitieministeriet har i skrivelse 28.11.2024 begärt att Ålandsdelegationen ger ett utlåtande i vilket Ålandsdelegationen besvarar två frågor:

a) Kan man genom bestämmelser i beredskapslagen möjliggöra att också landskapsmyndigheter under undantagsförhållanden kan göra vissa i beredskapslagen nämnda undantag från bestämmelser som ingår i landskapslagar? Vilka hinder för denna flexibilitet kan i nuläget eventuellt följa av 18 § 1, 2 och 4 p. självstyrelselagen för Åland?

b) Utgör självstyrelselagens bestämmelser om hörande av landskapsregeringen ett hinder för att helt eller delvis ta in följande allmänna bestämmelse i beredskapslagen om beaktandet av landskapets Ålands särställning?

"X a § Beaktande av landskapet Ålands särställning

Vid beredningen av ibruktagnings- och tillämpningsförfordningarna ska man samarbeta tillräckligt [i tillräcklig utsträckning samarbeta] med Ålands landskapsregering.

Den riksmyndighet som bereder beslut som fattas med stöd av de tilläggsbefogenheter som avses i denna lag ska ge landskapsregeringen tillfälle att framföra sin ståndpunkt i ärendet, om avsikten är att beslutet ska tillämpas också i landskapet Åland. Ovan nämnda förfarande behöver inte iakttas i brådskande fall, om förfarandet i betydande grad även tystrar uppnåendet av lagens syfte."

Ålandsdelegationen har inhämtat utlåtande över begäran från Ålands landskapsregering (nedan landskapsregeringen).

Postadress:
Ålandsdelegationen
Statens ämbetsverk på Åland
PB 58
22101 MARIEHAMN

Telefon:
växel 0295 017 200

Adress i Helsingfors:
Annegatan 22 A 3
00100 HELSINGFORS

Grunden för Ålandsdelegationens utlåtande

Enligt 56 § i självstyrelselagen för Åland ger Ålandsdelegationen på begäran utlåtanden till statsrådet och ministerierna samt till landskapsregeringen och domstolar. Till delegationens uppgifter hör således att såsom ett sakkunnigorgan ge utlåtande i frågor som gäller tillämpningen av självstyrelselagen. Ålandsdelegationen konstaterar dock att landskapets lagstiftningsbehörighet avgörs entydigt endast i samband med stiftandet av landskapslagar, som efter granskning av Ålandsdelegationen och i förekommande fall av Högsta domstolen, av republikens president antingen godkänns eller genom veto bringas att förfalla. Däremot sker i samband med riksdagens lagstiftning inte någon motsvarande bedömning av lagstiftningens tillämpning i landskapet Åland. Uppstår meningsskiljaktigheter i fråga om vissa förvaltningsbefogenheter kan frågan avgöras av Högsta domstolen enligt 60 § i självstyrelselagen.

Bifogade ställningstaganden i ärendet

Justitieministeriets första fråga (a)

Justitieministeriet har i sin begäran om utlåtande anfört bland annat att vissa av förslagen till tilläggsbefogenheter i beredskapslagen gör det möjligt för en myndighet att göra vissa undantag från bestämmelser i lagstiftning som gäller under normala förhållanden. Det är alltså inte fråga om att ge specifika förvaltningsuppgifter till en myndighet utan om att ge myndigheten mera flexibilitet som kan vara nödvändig för hanteringen av undantagsförhållanden. Det vore ändamålsenligt att också landskapsmyndigheterna till den del landskapet under normalförhållanden har lagstiftningsbehörigheten på ett rättsområde som tangerar undantagsförhållandena, hade motsvarande möjlighet som rikets myndigheter att t.ex. prioritera viss verksamhet under undantagsförhållanden.

Ett exempel på ett dylikt förslag är följande bestämmelse om undantag som gäller hälsoskydd:

”Om det på grund av avvärjande av allvarliga sanitära olägenheter orsakade av livsmiljön eller för trygghet av hushållsvattnets kvalitet eller tillgänglighet är nödvändigt och åtgärden inte äventyrar befolkningens hälsa, kan det under undantagsförhållanden som avses i 3 § [1 och 4–6 punkten] genom förordning av statsrådet föreskrivas att en hälsoskyddsmyndighet kan avstå från behandling av andra anmälningar om anmälningspliktig verksamhet än sådana som hänför sig till hushållsvatten enligt hälsoskyddslagen (763/1994) samt från regelbunden tillsyn över anmälningspliktiga verksamheter eller från utredning av andra misstankar om sanitära olägenheter än sådana som hänför sig till hushållsvatten.”

Ett annat exempel är ett förslag som gäller en bestämmelse om undantag som gäller social- och hälsovårdstjänster (nuvarande 88 §). Med stöd av paragrafen kan den som ordnar eller producerar social- och hälsovårdstjänster avvika från t.ex. de föreskrivna tidsfristerna för tillhandahållande av tjänster. Den föreslagna paragrafen motsvarar gällande 88 § i beredskapslagen, men paragrafens innehåll ska ändras något. Paragrafen ger endast möjligheter, dvs. den ålägger inte tjänsteanordnarna eller

tjänsteproducenterna att agera på ett visst sätt. I bestämmelsen kan det tas in hänvisningar till den materiella lagstiftning som gäller i landskapet Åland.

Ännu ett exempel är ett förslag till en bestämmelse om avvikelser från förutsättningarna för att vara verksam i uppgifter som yrkesutbildade personer inom social- och hälsovården:

”För trygghet av befolkningens social- och hälsovård under undantagsförhållanden som avses i 3 § 1, 2 och 4–5 punkten kan det genom förordning av statsrådet föreskrivas om undantag från förutsättningarna för att under undantagsförhållanden vara verksam i sådana uppgifter inom social- och hälsovården som avses i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (559/1994) eller i lagen om yrkesutbildade personer inom socialvården (817/2015) till den del det är nödvändigt för att säkerställa att den personal som behövs inom social- och hälsovården är tillräcklig och inte äventyrar klient- och patientsäkerheten.

De undantag som avses i 1 mom. kan dock inte föreskrivas om förutsättningarna för att vara verksam i de uppgifter som föreskrivs för läkare eller tandläkare i 22 § i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården.”

Landskapsregeringen har i sitt utlåtande anför bland annat att enligt 69 § 1 mom. självstyrelselagen kan inte självstyrelselagen ändras eller upphävas annat än genom överensstämmande beslut av riksdagen och lagtinget, inte heller kan avvikelser från självstyrelselagen göras på något annat sätt. Behörighetsfördelningen mellan landskapet och riket kan och ska endast regleras i självstyrelselagen. Självstyrelselagen eller 23 § i Finlands grundlag ger i dagsläget varken statsrådet eller landskapsregeringen någon möjlighet att avvika från landskapslag genom förordning, dvs. ibruktagningsförordningar [*sic*]¹ existerar inte i förhållande till landskapslagstiftningen.

Landskapet har egen lagstiftningsbehörighet inom en mängd områden som berörs i beredskapslagen. Det här innebär att ibruktagningsförordningar som rör områden som hör till åländsk lagstiftningsbehörighet inte är funktionsdugliga vare sig juridiskt eller praktiskt på Åland (både lagstiftning och myndighetsstruktur ser annorlunda ut än i riket). Enligt 80 § grundlagen kan statsrådet och ministerierna utfärda förordningar med stöd av bemyndigande i grundlagen eller annan lag. Om en bestämmelse i en förordning eller annan författning på lägre nivå än lag strider mot grundlagen eller annan lag, får den inte tillämpas enligt 107 § grundlagen.

Sammantaget bedömer således landskapsregeringen att riket inte ensidigt genom att införa en reglering i beredskapslagen eller genom en ibruktagningsförordning utgående från 69 § självstyrelselagen för Åland ens kan införa en möjlighet till att göra undantag eller avvika från landskapslagstiftning. Likt Finlands riksdags grundlagsutskott framför landskapsregeringen att frågan måste lösas i den pågående självstyrelselagsrevisionen (GrUU 55/2024 rd 17 punkten).

¹ Sannolikt avser landskapsregeringen här och nedanför *tillämpningsförordningar*.

Justitieministeriets andra fråga (b)

Justiteministeriet har i sin begäran om utlåtande anfört bland annat att man i revisionen av beredskapslagen önskar försäkra sig om att rikets myndigheter med låg tröskel tar kontakt och samarbetar med landskapsregeringen då ibruktagande- eller tillämpningsförfordningar enligt beredskapslagen bereds. Situationer då man t.ex. överväger att utlysa undantagsförhållanden kan kräva beslutsfattande i brådskande ordning. Av denna orsak har arbetsgruppen tagit fram ett förslag på bestämmelse som gäller samarbete med Ålands landskapsregering (se "X a §" ovan). Den föreslagna bestämmelsen är tänkt att komplettera bestämmelser om hörande i självstyrelselagen. Ytterligare innehåller den föreslagna bestämmelsen en skyldighet för rikets myndigheter att i vissa fall som huvudregel höra landskapsregeringen. En motsvarande skyldighet för rikets myndigheter ingår inte i självstyrelselagen.

Landskapsregeringen har i sitt utlåtande anfört bland annat att enligt 33 § självstyrelselagen ska statsrådet, ett ministerium eller någon annan myndighet som utfärdar föreskrifter som uteslutande gäller landskapet eller som annars har särskild betydelse för landskapet inhämta landskapsregeringens utlåtande i saken. Ibruktagnings- och tillämpningsförfordningar enligt beredskapslagstiftningen som omfattar Åland måste anses ha en särskild betydelse. Då den föreslagna regleringen kring samarbete i tillräcklig utsträckning och efterhörande av landskapsregeringens ståndpunkt om ärendet inte är brådskande avviker från det absoluta kravet på utlåtande, i 33 § självstyrelselagen, så strider bestämmelsen mot en reglering i självstyrelselagen som är en lag på grundlagsnivå. Utgående från regleringen i 69 § självstyrelselagen för Åland kan inte riket ensidigt genom en reglering i beredskapslagen införa avvikelser från självstyrelselagen.

En inskränkning av ministeriernas skyldigheter att samarbeta med landskapsregeringen kan endast regleras i självstyrelselagen. Ålands landskapsregering har även dåliga erfarenheter från undantagsförhållandena och hela covid-19-pandemin vad gäller statsrådets benägenhet att dels ge möjlighet för landskapsregeringen att ge utlåtanden om ibruktagnings- och tillämpningsförfordningar, dels statsrådets och ministeriernas möjlighet till samarbete på svenska samt möjlighet att uppfylla de språkkrav som följer av 33 §, 36 § och 38 § självstyrelselagen.

För det fall att justitieministeriet avser att den föreslagna bestämmelsen skulle utöka ministeriernas skyldigheter att samarbeta med landskapsregeringen utöver den hörandeskyldighet som finns enligt självstyrelselagen måste bestämmelsen omformuleras så att detta tydligt framgår. Vanligtvis regleras den typen av samsarbetsformer i självstyrelselagen eller genom överenskommelseförfordning men landskapsregeringen ser inget hinder för att riket genom rikslagstiftning inför bestämmelser som utökar rikets myndigheters skyldigheter till samarbete med landskapsregeringen. Däremot kan en sådan bestämmelse inte påföra landskapsregeringen eller landskapets myndigheter några skyldigheter.

Ålandsdelegationens utlåtande

Justitieministeriets första fråga (a)

Justitieministeriets begäran om utlåtande gäller specifikt vilka hinder som kan följa av 18 § 1, 2 och 4 punkten i självstyrelselagen. Enligt dessa bestämmelser har landskapet lagstiftningsbehörighet i fråga om landskapsregeringen och under denna lydande myndigheter, landskapets tjänstemän, kommunerna samt kommunala tjänstemän.

I begäran om utlåtande ges exempel på föreslagna bestämmelser. Enligt ett förslag på bestämmelse skulle det i syfte att avvärja allvarliga sanitära olägenheter genom förordning av statsrådet kunna föreskrivas att en hälsoskyddsmyndighet kan avstå från behandling av vissa anmälningar om anmälningspliktig verksamhet. Enligt begäran är det inte fråga om att ge specifika förvaltningsuppgifter till en myndighet utan om att ge myndigheten mera flexibilitet som kan vara nödvändig för hanteringen av undantagsförhållanden. I ett annat exempel skulle enskilda bestämmelser i beredskapslagstiftningen möjliggöra att den som ordnar eller producerar social- och hälsovårdstjänster kan avvika från föreskrivna tidsfrister för tillhandahållande av tjänster.

Enligt 27 § 34 punkten självstyrelselagen har riket lagstiftningsbehörighet i fråga om beredskap inför undantagsförhållanden. Tillämpningen av rikslagstiftningen på detta område överlappar på olika sätt den landskapslagstiftning som har antagits inom landskapets lagstiftningsbehörighet för normala förhållanden, t.ex. i fråga om hälso- och sjukvård som faller inom landskapets lagstiftningsbehörighet enligt 18 § 12 punkten självstyrelselagen.

I lagstiftningskontrollen har landskapets förhållande till rikets beredskapslagstiftning berörts under pandemin. Enligt Högsta domstolen gäller den rikslagstiftning i vilken det stadgas om befolkningsskydd och beredskap inför undantagsförhållanden på grundval av 27 § 28 och 34 punkten självstyrelselagen som utgångspunkt även på Åland och tillämpas i landskapet även på sådana frågor som under normala förhållanden hör till landskapets lagstiftningskompetens, såsom hälso- och sjukvården. De befogenheter som finns för myndigheter t.ex. enligt beredskapslagstiftningen kan således tas i bruk även på Åland trots att de gäller hälso- och sjukvården.

Riket har lagstiftningskompetens för beredskap inför undantagsförhållanden och riket har antagit lagstiftning bl.a. för att skydda befolkningen under undantagsförhållanden. Undantagslagstiftningen gäller även för landskapets del och kan tillämpas på Åland. Högsta domstolen konstaterade att ifall riket använde den kompetens som tillhör riket enligt 27 § 34 punkten självstyrelselagen och med stöd av 88 § beredskapslagen för tryggheten av hälso- och sjukvården under undantagsförhållanden utfärdade sådana förordningar som omfattade även Åland, skulle de tillämpas i landskapet utan hinder av landskapslagstiftningen (se Högsta domstolens utlåtande 1.6.2021, KKO-HD/97/2021).

Därtill behöver det beaktas att utgångspunkten i självstyrelselagen är att förvaltningsbehörigheten följer lagstiftningsbehörigheten. Av behörighetens exklusivitet följer att

landskapets myndigheter inte kan utföra förvaltningsuppgifter inom rikets lagstiftningsbehörighet, såvida annat inte följer av självstyrelselagen eller överenskommelseförordning. I grundlagsutskottets nyligen givna utlåtande hänvisas också till Ålandsdelegationens konstaterande i utlåtandet nr 25/24 om att riket inte har behörighet att föreskriva om skyldigheter för landskapsregeringen, myndigheter som lyder under landskapsregeringen eller tjänstemän på Åland (GrUU 55/2024 rd, stycke 12; se också HD:2021:83, stycke 13-14).

Självstyrelselagens utgångspunkt är att landskapets myndigheter inte kan anförtros skötseln av riksuppgifter direkt med stöd av bestämmelser i rikslag. Självstyrelselagens 30 § utgår från att förvaltningen i angelägenheter som faller inom rikets lagstiftningsbehörighet ankommer på riksmyndigheterna. På motsvarande sätt utgår självstyrelselagens 23 § från att förvaltningen i angelägenheter som har hänförts till landskapets lagstiftningsbehörighet ankommer på självstyrelsemyndigheterna. I 23 § och 30 § självstyrelselagen föreskrivs om specifika avvikelser från utgångspunkten om att förvaltningsbehörigheten följer lagstiftningsbehörigheten. Enligt 32 § självstyrelselagen kan genom förordning och med landskapsregeringens samtycke uppgifter som hör till riksförvaltningen för viss tid eller tills vidare överföras på en landskapsmyndighet eller uppgifter som hör till landskapsförvaltningen överföras på en riksmyndighet.

Det är en annan sak om riksuppgifter, t.ex. gällande beredskap inför undantagsförhållanden, ska skötas av de åländska kommunerna. I enlighet med behörighetsfördelningen i självstyrelselagen handlägger kommunerna dels ärenden som utgör landskapsbehörighet och dels ärenden som utgör riksbehörighet (se ÅD-utlåtande nr 18/21, s. 3-4). I den gällande beredskapslagen finns också flertalet bestämmelser som kan komma att tillämpas i förhållande till åländska näringsidkare.

Enligt självstyrelselagens 19 § 3 mom. kan för vinnande av enhetlighet och överskådlighet i landskapslag upptas stadganden av rikslagstiftningsnatur som i sak överensstämmer med motsvarande stadganden i rikslag. Av denna bestämmelse följer också en möjlighet att i landskapslag uppta stadganden av rikslagsstiftningsnatur gällande beredskap inför undantagsförhållanden.

Enligt 28 § 2 mom. självstyrelselagen ska i fråga om lagar som har särskild betydelse för landskapet utlåtande inhämtas av landskapet innan lagen stiftas. I självstyrelselagen finns inte bestämmelser om hur de särskilda förhållandena i landskapet eller landskapslagstiftningen kan eller bör beaktas i rikslagarnas bestämmelser. Trots detta följer av självstyrelselagen inte några hinder för att rikslagarnas bestämmelser anpassas till de särskilda förhållandena i landskapet, förutsatt att denna anpassning är förenlig med behörighetsfördelningen mellan landskapet och riket.

De föreslagna bestämmelserna skulle höra till rikets beredskapslagstiftning och vara knutna till syftet med denna lagstiftning. Tillämpningen av bestämmelserna kan aktualiseras endast under vissa specifikt avgränsade undantagsförhållanden. I begäran görs det en skillnad mellan att ge specifika förvaltningsuppgifter till en myndighet och att ge myndigheten mera flexibilitet vid tillämpningen av beredskapslagstiftningen. I begäran hänvisas också till att de föreslagna bestämmelserna avser tilläggsbefogenheter för myndigheterna. Därmed väcks frågan om dylika befogenheter utgör sådan överföring av förvaltningsuppgifter som förutsätter en ändring av självstyrelselagen

alternativt att det utfärdas en överenskommelseförordning enligt 32 § i självstyrelselagen.

I begäran om utlåtande nämns ett förslag till en bestämmelse om avvikelser från förutsättningarna för att vara verksam i uppgifter som yrkesutbildade personer inom social- och hälsovården. Eftersom behörigheten att vara verksam inom hälso- och sjukvården hör till rikets lagstiftningsbehörighet enligt 27 § 30 punkten i självstyrelselagen kan en dylik bestämmelse också tillämpas i förhållande till självstyrelsemyndigheterna. Enligt andra bestämmelser skulle statsrådets förordningar antagna med stöd av beredskapslagen kunna inverka på självstyrelsemyndigheternas befogenheter i samband med utförandet av förvaltningsuppgifter inom landskapets lagstiftningsbehörighet.

Tidigare har konstaterats att både självstyrelselagens ordalydelse beträffande vad som överförs genom överenskommelseförordningar och ordalydelseerna i enskilda överenskommelseförordningar är diffusa, eftersom uttrycket förvaltningsuppgift kan tolkas på många sätt (Högsta domstolens utlåtande 31.3.2015, OH2015/29). I förarbetena till 124 § grundlagen används begreppet offentliga förvaltningsuppgifter i en relativt vidsträckt bemärkelse, så att det omfattar uppgifter som hänför sig till t.ex. verkställigheten av lagar samt beslutsfattande om enskilda personers och sammanlutningars rättigheter, skyldigheter och förmåner (RP 1/1998 rd, s. 179).

Enligt vissa av de föreslagna bestämmelserna skulle på självstyrelsemyndigheterna visserligen inte ankomma ytterligare förvaltningsuppgifter. Trots detta skulle en tillämpning av bestämmelserna inverka på landskapets förvaltningsbehörighet och hur självstyrelsemyndigheterna utför förvaltningsuppgifter. Därför kan förändringar i självstyrelsemyndigheternas befogenheter att utföra landskapets förvaltningsuppgifter ses som fallande inom landskapets behörighet.

Landskapets lagstiftningsbehörighet avgörs entydigt endast i samband med stiftandet av landskapslagar, som efter granskning av Ålandsdelegationen och i förekommande fall av Högsta domstolen, av republikens president antingen godkänns eller genom veto bringas att förfalla. Däremot sker i samband med riksdagens lagstiftning inte någon motsvarande bedömning av lagstiftningens tillämpning i landskapet Åland. Uppstår meningsskiljaktigheter i fråga om vissa förvaltningsbefogenheter kan frågan avgöras av Högsta domstolen enligt 60 § i självstyrelselagen.

Som en allmän observation kan framföras att en ändamålsenlig integrering av självstyrelsemyndigheterna i tillämpningen av rikets beredskapslagstiftning förutsätter att de föreslagna ändringarna beaktas i sin helhet. Landskapets förvaltningsmyndigheter behöver involveras i tillämpningen av beredskapslagstiftningen eftersom landskapet i många avseenden förfogar över den förvaltningsorganisation som ska skydda befolkningen under undantagsförhållanden. Grundlagsutskottet har återkommande ansett det viktigt att det utöver hur uppgifterna vid beredskapen inför undantagsförhållanden ska ordnas också avgörs genom en överenskommelseförordning hur de förvaltningsuppgifter som beror på att beredskapslagen tillämpas ska ordnas i landskapet Åland (GrUU 6/2009 rd, s. 14/I, se också GrUB 1/2021 rd, stycke 21, GrUU 29/2022 rd, stycke 47).

Justitieministeriets andra fråga (b)

Enligt 33 § självstyrelselagen ska innan republikens president, statsrådet, ett ministerium eller någon annan myndighet utfärdar föreskrifter som uteslutande gäller landskapet eller som annars har särskild betydelse för landskapet, landskapsregeringens utlåtande i saken inhämtas.

Ordalydelsen i justitieministeriets förslag till X a § anger att bestämmelsen, till skillnad från 33 § självstyrelselagen, uttryckligen gäller *beredningen*. Begreppet beredning är mångtydigt. Om med beredning avses endast den inledande delen av arbetet som föregår beslutsfattandet finner Ålandsdelegationen att bestämmelsen, så som också varit justitieministeriets avsikt, kompletterar 33 § självstyrelselagen. Bestämmelsen utesluter i sådant fall inte att landskapsregeringens utlåtande fortfarande, efter beredningen men före beslutsfattandet, kan behöva inhämtas med stöd av 33 § självstyrelselagen, av den anledningen att beslutet (föreskriften) gäller landskapet eller annars har särskild betydelse för landskapet. Endast då landskapsregeringen meddelar att den avstår från att lämna utlåtande kan begäran om utlåtande i 33 § självstyrelselagen frångås.

Om med beredning däremot avses hela det arbete som föregår beslutsfattandet ser bestämmelsen ut att strida mot 33 § självstyrelselagen eftersom bestämmelsen i sådant fall inte lämnar utrymme för en tillämpning av 33 § självstyrelselagen. Justitieministeriets förslag till 2 mom. innebär att landskapsregeringen endast skulle få framföra sin ståndpunkt om avsikten är att besluten ska tillämpas i landskapet Åland. Utanför faller sådana beslut som även om de inte tillämpas på Åland har konsekvenser för det åländska samhället. Skyldigheten att inhämta landskapsregeringens utlåtande enligt 33 § självstyrelselagen gäller uttryckligen föreskrifter som har särskild betydelse för landskapet, oavsett om de i sig är tillämpliga i landskapet eller inte. Förslaget till 2 mom. innebär även att landskapsregeringen överhuvudtaget inte skulle behöva ges tillfälle att framföra sin ståndpunkt i brådskande fall, om förfarandet i betydande grad äventyrar uppnåendet av lagens syfte. Något sådant undantag medges inte i 33 § självstyrelselagen.

Om med beredning avses hela det arbete som föregår beslutsfattandet kan även förslaget till 1 mom. i sig strida mot 33 § självstyrelselagen. Detta ifall "tillräckligt samarbete" skulle tolkas till att avse något mindre än vad som föranleds av 33 § självstyrelselagen.

Ålandsdelegationen anser att det i bestämmelsen bör framgå klart att 33 § självstyrelselagen ska iakttas utöver vad som i övrigt framgår av bestämmelsen.

Landskapsregeringens begäran om utlåtande

Landskapsregeringen har i sitt utlåtande över justitieministeriets begäran infogat en egen begäran om utlåtande till Ålandsdelegationen. Denna begäran gäller av landskapsregeringen framförda förslag kring reglering i självstyrelselagen och beredskapslagen.

I likhet med landskapsregeringens eget konstaterande anser Ålandsdelegationen att det är fråga om generella förslag, Ålandsdelegationen avger i regel utlåtande först i slutfasen av lagstiftningsprocessen, det vill säga då ett utkast till en lagreform eller en överenskommelseförordning föreligger. Med anledning härav tar Ålandsdelegationen inte i detta skede ställning till de förslag som landskapsregeringen framfört.

Närvarande

Ordföranden Holm-Johansson, ledamöterna Dahlén, Leino-Sandberg Siitari och Åkerblom.

På Ålandsdelegationens vägnar:

Marine Holm-Johansson
ordförande

Birger Klemm
sekreterare